

Landskap: Skåne
 Härads: Omsjö
 Socken: Åsk
 Uppteckningsår: 1870 talet

Upptecknat av: Märs Ohlsson
 Adress: Åsk 11 pr Torsarp
 Berättat av:
 Född år i

Uppteckningen rör Folktrö om åskan

Kunskapen om eldhetet och eldtrönen ingick ej i det gamla folkmedvetandet. Åskan, eller som det kallades Thordon, ansågs för en besträffande kraft. Guds hand emot det onda i denna världen. Jätter och troll, dessa forntida begrepp ifrån hedenbos, varu annu kvarstående dunkla begrepp i det allmänna folkmedvetandet och ansågos dessas varum byxa särskild fruktan för åskan, som alltid bröddes slae efter dem. Guden Thor var borta, men varom besträffare och rengörare ibland hela det skapade i världen, var den levande Guden annu noggrannan i den gamla Thor och var Thordonet till medel

varmed såväl bestoffning som räningning var beteckades. Men det här Thordonet hoddes alltid förfärras sivande från i luftströmmeden och de var åskväder upptödade hade det sannat på de svarta molnen. Det var Guds hand som framkallade blitzen och dundret, vars invändes sammansättning ej kunde förklaras.

Eller särskilt tecken till att åskväder var i använtes var att mycket ej höll sig söt och att det tog sin skild läng tid att vid härmningen på amor, vilket blev litet, blott och dalgående i kvaliteten.

På var ort kommo de starkaste åskväderen i Augusti och September månader. Det hoddes att det skulle inträffa en sommardramme här för att framkalla Thordon. Därfor var ett åskväder särskilt huden nogot särskilt förklarligt och gav klav till mycket undrande och långvariga utläggningar om vad som varit orsaken till detta sanna. Alltade det juow Valborgs dag

kunde man vänta ett gott årsmed med rik arvot.
Människan ansågs alltid för att vara mäktig gentemot Thordöni
Var ej askväderet för voldsamt och äförfjä hogel och
rikligt slagsagn, så ansågs driva bättre på växthuseten
än andra vagn.

Thordöni slog gamla ner i torra ekgrenar om Träd.
Söder åren drog alltid askan till sig likaså Konga klint.
Thordöni var så onärlig och människan så liten därmed
att hon fick ej anse det värken för vem eller frände
Under ut strängt askväder vore för av de gamla
^{ut eft körde} Askas mannar (Ola Petersson och en till ~~hördes bokhyllor~~)
sammans på en vagn och Ola Olson i myren
sag en figur i form av en stor boll eller ett mynt
nella med under döras. De körde sakta sasom brukt
ligt var under Thordöns väder och Thordöni närmade
de sig mer och mer. För varje blixt och knall
lyckte Ola Olson att den rullande figurin hoppade

tic. Ola Olson ansag genast att det var nogot mystiskt med den och skrek. Ola Petersson har nagon av en flinta och stod sa stå vid genast - föd. Ola Petersson uppfattade ställningen och fick ogonblicketigen fram eld-
dorset och slog eld. Detta talde ej hollit utan kallade
fran vagnen ut på en ang. vid sidan om vagnen.
Samma ogonblick stod blitzen nu på angen, dit
drönskapt nöllat sig, utan att gora nagon skada
på de borrande. Den gick ner och församm i jorden
lagande drönskapt med sig. Det var novändiga marnar
alla tre och handelen omtalades alltid, då vi om
vinternas nätter och vakter under Thordins väder.

^{bun} Man ytor att springa eller höras fört under Thordins väder
och inte vara tunga metallskär. Emದan det visat
sig att blitzen sköt ned, då sedan gjorts.

Vår man inomhus skulle man yställa sig vid
fönster utan eldstad och alla dörrar skulle stängas.

Vid annalkande Thordöns vader brukade Gussar Larsson
på N:o 16 ^{och} att hugga en lång järnstång ner i jorden
mitt på jorden och lägga in stor gräva vid järnstången.
På tiofjagen, varpå han gjorde detta svarade han:
att det hade de sedan urminnes alltid brukat under
Thordöns vader gräva i hans förfalda hem, Lars Anderssons
"Värms", för att skydda jorden för nerslag av blitzen.

Det hoddas att där en blitc gick ner i jorden bildades
en Thordönesten utan den hällan. En sådan sten hade
vanligen formen av en möjel. Nu tiden vet ju att
det är stenålders verktyg. Sådana har funnits i många
vid odlingsarbeten här i Åske och Lammåls till musiken.

Det var också svart att en man i mörkhet hoppades av
blitzen. Om så olyckligt hant blev den, utan att
nägot särskilt vidtogs, såsom andra döda begravnad
i vigt jord. Några särskilda typer eller marker
var här ej för arkan som kallades. Kullagna blitc

6.

3811

sten kallades dels för "kornmøer" da de om kvällarna
för sadeskötter synes över stallbygden och dels för
alla glim, da de synes från Öresund. Det troddes
att siodant sten uppförts, da sittstommen vände
sig i vattnet uti Öresund.

6

Renskrivet sommaren 1933

Märt Ohlsson

Ark pr Sommarp

1.ACC. N:R. 3211Landskap: SkåneUpptecknat av: Märt OhlssonHärad: ÖnjoAdress: Ask pr LommarpSocken: Ask

Berättat av: — — — — —

Uppteckningsår: 1880 och 1890 talet Född år 1857 i AskLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV17Uppteckningen rör "Nedlägg i likkistan till den döde."

Jag har ofta hört att personer sagt till varandra: Vad du
har den sakn har, det ser ut som om du vill hava dem
med dig i graven. Det talit ju kom i endast enstaka, utan
allmänt, om än sasom skant. Antagligen var det en
minne från forntiden da enligt sagan, den döde fick
hel drifte ~~och~~ husgerad och mat med sig i graven.

Det var antagligen mest något rymtningssmedel, som den
döde under livstiden hällt särskilt kant, sasom en ekvall
branin eller en dosa full med smus och dyliket, som av någon
sagan ärfurlevande i smyg, smussades ned i likkistan
till den döde, under nuvarande tid. Fångar har jag ej
hört omtalas sasom nedlägg i likkistan, det skulle ju

varit till gryg som sadant skulle gjorts och en
gryg maniskas skaffar sig aldrig nogen rän.

Ett kringvandande klarinettblåsare Anders Carlsson bosatt
här i sth, död på 1890-talet hos en dotter i Köpenhamn,
blev på det vanliga sättet nedlagd i likkistan sason sovande
i sin säng men vid Anders Carlssons haga sida lades hans
käre klarinett ~~och~~ och i den vanstra handen höll
han sin lika härliga smusdosa, fylld med smus, allt
dittagit av den omstända dotten.

Då den i mina uppställningar ovan. Ormar o. d. om
talade Åller Kron ifran Konga dog, såg på 1880-talet
lätt där varande Kommunal ordföranden i Konga Carl
Palm på Björnarps lagga Kron i likkistan i dragten
som han gjort och ställ uti, med kryckor och orm-
ladan vid sidorna. Så saknar han ingenting som
han kan behöva återkomma och krava av oss snade
Kommunal ordföranden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skane
 Härad: Onsjö
 Socken: Åsk
 Uppteckningsår: 1860 - 1870 Talet
 Upptecknat av: Hans Ohlsson
 Adress: Åsk pr Sommarp
 Berättat av: — — — —
 Född år 1857 i Åsk H.v.l.

Uppteckningen rör Julseder, o. döthörande.

Jag har redan inskrift uppteckning av mina minn
 om tillsynsringarna före och efter julfirandet uti
 mitt föräldra hem här i Åsk pr 1860 och 1870 Talet.

Jag har nu fått arkivets frageformular om Julseder
 och skall bevara frågorna i den ordning som de fram-
 ställs i detta frageformular.

Det blir ju en dubbling men de två uppteckningarna
 kunnas på sätt och vis styrka varandra. Jag anslar ej,
 jag anser mina minnen av seder bunt och han-
 delser så ^{som} jag upptecknat dessa till som de berättats
 för mig av utav mig kända trovärdiga personer.

Skåne
Malmö

1.

381

Måns Olofsson
(1870-talet)
intåg 1930-talet

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

1. På mindre stället som ej hade fler än två drängar
skulle årets groda vara utköskad sedan en gjord och
uppburen på spammars tofet i ställets stugslänga,
senast före tille julafjön d.v.s dagen före julafjön.
Nödig gulvred skulle även vara humpastad och sma-
huset på veckasten = vedbacken. Det var ej särjitt utan
att funtämmen fick dagligen avhämna sitt behov därav
ute därifrån • ans och slask. Det var nog allt man hade
 tillräckligt med "tart uppköln" i biamneshuset och
björke stiker på portslängerna över stuge ugnen.

Var ej årets groda utköskad, fik dock ej drängen slaktörh-
ning ifrån komma i verkan mellan jul och nyår.
Alla minst tredje dag jul. Slagfrösades den dagen holl.
ej gärdens tak under det kommande året. Efter varje
storm eller blåsvädur, blev det alltid häl ållor koppa på
desamma.

2. Sådant vädret var under de tolv olika juldagarna till och med trettonde dags afton blev vaderleken under det kommande årets tolv manader. Juldagens vader blev oroligvarande under januari, Annandagens = februari, Tredje-dagens = mars, Fjärde-dagens = april, Femtedagens = maj, Sjätte-dagens (hela nyarsafton) = juni, Nyarsafton = likas med juli, Nyars dags = med augusti, Nävndedagens = september, Tionde-dagens = med oktober, Elftende dagens = under november och Tolvte dagens = under december. Det kommande årets gröda och bairningsförfallande blev ju efter framårets vader i siffor sällan och desamma tjanlighet för vart och höst under de olika manaderna April - oktober.

3. Till icelsete arbetena före ^{Julen} här jag utprägligt skildrat i mina upptekningar om slaktet gussstötning, byggd av julötet, de olika slags biödsörternas bättning samt rengöringen av stugan.

Alla dessa gorsor skulle vara undanstökade i så

god tid, att endast renssningens av den gronkål, som
skulle kokas till julkål a gultsvart spad, åtta tim-
mer att göra till julaffon samt stugans renssning till
golvet, förmiddagen julaffon.

Allt området i mobelvogn skurades med askblöt och sand
med halmviskor f skureviskor f. Rötkorstar varo okända
likaledes soda. Laga kostade pengar och av den sorten
hade tiden ej nogot överflod. Varo voggarna brötkladda
skurades därra också. De flesta stugor hade klenchwagnar
och därra skulle i god tid före julen vitmennas med
slagen kalk. Det var husfaders gjortat. Nogot slags
golustruining förekom ej förrän på 1870 talets slut,
uti vardagsstugorna. Badstugor funnos ej i Ask.

4. Endast räckaren skulle brava julamat. Räckaren
hade sinaste tider haft sin bostad i Wittskövle i
Torslunda. Där omkring var många stora ställen
så att till Ask kom ej nästan hundratusen efter julen

moden föran pask, pingst eter midsommarnar och da
erhöllas savelvarorna i rökad form

Se längre tiggarna kommo ej föran utan vintern.
Det var sortens poltiga som rökade gultiggen. Den van-
liga givare jultidens till dessa tiggare var en sötbrodsfjor-
den, d.v.s fjärde delen av en vanlig sötbrodskaka delade
i fyra delar. Den spansakvengen som var ombyggt av
"garamoran" till vilken hon spamm, ^{buk} fann riktigt gula nod:
en sötbrods- och en surstöt kaka och ett bra stycke
fläckfrygastycke samt ett knus mjölk till hälften till
gulgrönn. Ensam bände man och kvinnor bjödtes allt
fullbringa juloffren och de andra högkvallarne hos
den arb. där han brukade hava arbete.

5. Lucia dagen firades ej i Ask. Här sades endast Lusse e
den längsta natten på hälva året.

6. Arbetet boydale julfatens morgon vid vanlig tid
i stallarne. På förmiddagen var det till att sätta i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Ask, Bl.

ordning vid gorden, så att allting såg stodat och
ordningsfullt ut.

Klockan halvtre följde helgmälsringningen i Åkla
kyrka. Den utfördes på så vis: det ringdes femton min-
uter, där efter fem minuters paus, sedan ringdes femton mi-
nuter också fem minuters paus och sist femton mi-
nuter. Därefter klämstade ringaren med klappar
 emot kyrkklockans kant. Likadan ringning utfördes
 Nyårs afton och Torsdagsafton. Kyrkoverdarna skulle
 tala varandra en drang komma till klockhuset,
 klockstapeln, för att bibröda ringaren vid helgmäls-
 ringningen.

När helgmälsringningen följde, ingick jultidslagen
 och den slutade med Torsdagsaftonen därefter. Den
 13 januari. Efter påbörjad helgmälsringning, fick inga
 andra egenstavar, än kreatursutförding och vattning,
 utföras.

7. Ingen kunde emna sig att den hört om.
 Täts åt bruk av palm på stugor golvet förekommit
 i Ask under jultiden
8. Ich heller darrmed i samband stånd ceremonier.
9. Over matbordet i stugan hänges ut eller två
 takkronor, förfäddigade av verkstädernas sagohalmsstolar.
 Dessa hängde kvar hela året och utbyttes kommande
 jul med nya, då de gamla var nersöktade av damm
 och flugsmyts. Sina andra takpynter förekommoo.
 Ritning över en sådan halmtakkrone bifogas.
10. Första gången julgran förekom i mitt hem var julen
 1867. Min broder som genomgick Lunds Kathedrals skola
 hade i staden sett sådana, men var skapta en unggrans
 i ask? Nya granplanteringar var visserligen påbörjade bude
 på Trollholms och Knutstorps gods, men från dessa här
 trosades ej några granar. Vid familjens ådels härhemma
 beslutades åt vi skulle försöka med en väckert vren

Ask, Sk.

en, varav där var riklig tillgang på vor hagnmark. Et passigt exemplar utvades, hemtogs och kladdes till julgran. Sedan hade vi en julgran varje år tills slutet av 1870 talet, då uppbyggdarne (Göteborgarna), kommo häromed hela sas sädana och sålde dem för femtio öre stycket. Nu spred bruket sig och på 1890 talet var det allmänt fra de större städerna här på orten.

11. Till julbordet stöptes granskick. Tre granskick till julapron och två granskick till mids- och trettondedagsfester. Om tullvagnsgångsööt vid slöjningen av sädana: se mina upptekningar "Om hüsslöjning". Granskickades vid slöjningen helgdagskvällarne. Granskick vid dicteringen av kvallsmots bordet.

12. Nagot bruk av väggbonader eller andra prydnader brukades ej i Ask i äldre tider.

13. Icheller har det brukats att resa stänger eller träd vid gärden i äldre tider. Bruket att resa ^{utan emar} granar

vid förstuga- och hoksdörren har ej kommit i bruk förrän på 1900-talet då den allmänna granplanteringen gjort dessa unghjäd till tillgängliga för allmänheten.

14. Nagon särskild förstållning om julkravens har jag ej hört omnämnt. Det har sagt att på nago ställe man ständar en fangande del ord se mina upptekningar om seder och bruk vid skörden & använde euron julkrav. Orsaken har ej uppgivits.

15. Från helgnalstrumningen julaförmideln till morgonen annandag jul, fick ingen utgodsling förläggas ifrån ställarna. Efter utgodslingen skulle alla bresdjuren, från finaste jultorstet till minsta poläggsskolven ha var en saltgiva avpassad efter deras storlek. Salt var ett av de osviktliga medlen emot berterier och bleva dessa genom denna saltgiva motvärtade för hela året. Mycket fick ej bortgiwas utan att där lades noga salt hem i dessamma i och för att förhindra berterier som kunde komma ifrån bortgivandet.

16. Nagon varklig julbrasa har ej förekommit här. Äh, ja hundratals år har dästående här varit försedd med gjutjärnsugnar, var före bruka av nagon särskild brasved sot i ifrån kommit.

17. Till mörkerboden förekom ej någon särskild dukning utan där avöts i all enkelhet.

Kvalsmaten, den egentliga halvbrädesmättidens, åts vid alla tider. Så dukades med ren mynplad droppedräts duk. Persintallrikar för fisken framställes, men julgrötens åts gemensamt utav de stora fenngrötpatronen och enjölen da till julöftet därför, utav mindre fennskalar.

Julbordet avdukades ej utan resterna blivo ständigt kvar därpå tills morgonen därpå. Jag frågade min stor, varför det skulle stå kvar och fick hie svaret: "De kan handla allt han kommer inuti i nött o' vell omanga hänt vi hälled." Likadant tygde och

18. "Morkesbiden" avslöjs vid fyra tiden julafjön och bistro
av rötbrotz amoi och rörost sami i skivor skumr
korn, hest rökad får kötts mullad. Julosten tillverkades
i slutet av majnmanad då skogsbletet var bärst och
och mjölkens färsat. Sådan ost var räristet stark och god.
Alla bjödtes upp till morkesbiden, varvid hushåldern
var han sade: skavel tillade, o ann qd o färdig till jul.
Drängarna fingo hela supar, men vi pojkar fingo endast
magra droppar i glaset. Till fruntimmen stod far upp
en hel sup. Hon bjödte att loppja darpai och så gick
det längs att hela timmen. Det som blev kvar i glaset
lämndes åter på drängens flaskan, en stor glasflaska som
synde fem kvarter och på vars ena sida stod G. A., dvs
att den var tillverkad under Gustav IV Adolfs regering. Jag
har denna flaska annuf. Ett stort porstens kerus med
skummande jord stod mitt på bordet och antikades
glidigt. Storst drängen prisade H. or: För de goda broder,

dåm rase ostern, o de harlaa oled.

Alla hade vi vid varit intående i stugan sagt: Ja onskar
en fred o förtjänsfull jul här enge! varför de inne-
varande svarade. Ta ch. leales. Vid besök på fram-
mad plats utlades ända till myrorna efter samma onskan.
Myrorna efter onskades: Et gott slut på det gamla året och
Nyårsdagen. Et gott nyttår, med det vad som hänt år.
^{Alla} Klockan duckades hväles omstens dåm bestod i varit hem
av smör och sikelbröd, Rödfisk med stark senaps
sås, ingen potatis till fisken, Potatis och silt fisk
ej förekomma i huset under hela jultiderna samt
kongryns gröt, och till sist värdera Två klenor som
kallades för jultidens bakkelsen. Därmed var var holjdags
målbed slut och efter boken avlästes av min far.
Dåvid sjöngs psalmerna 445-55- och 434 som far och
dotter med sina starka röster upplägo och var i
alla instående.

Gård
Ornö

ask. upp 1840-talet.

12. Agn. Måns Olofsson

3811 Post 11.

Bor. Duvnäs

Föd. 1857

På somliga ställen åts två kvallsmåltider en klockan
åtta där bestod av rökt skinka och fär. eller mört
aturskött och rullad åt rökt och helsöt från
föregående års slägt samt stuvning av bruna bröan
och stark hummolen senap. Vid tio tiden åts andra
måltiden bestående av lutfish med senaps ^{sås} och
kongrynsgröt och telenor. Risgrynen hade annu ej
gröt sitt inläde i det allmänna husköket.

Efter kvallsmåten och ofta bönen, framställdes far till
rädes snäll omitt på stuga golvet och lade ett halvannan
^{myn} styver ~~med~~ på den ena hämmen. Nu gjorde det för
oss ungdomar att ständigt ~~med~~ endast tårna på
den motsatta och bollande i de övriga två varandra
motsatta hämmarna med händerna, böja sig ned och
med munnen upptäga det framlagda myntet.
Lyckades det så behölls myntet. Far framlade ett
nytt mynt och en annan ungdom gick för röka.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Det var ett svartt prov, mallet var litet och rynden endast två koppar så att rygghojningen blev svår.

Det kunde hänta därvid att som det sades: Ryntke trumm
sog av och dugliga smällar hördes vid den upprighte
odelad mästerhet. Provet kallades då för pangan
på kappan.

Juldays morgonen bjöds kaffe med smör, solöst och
sötebröd två sma kakor och bilen på man. Kaffe bjöds
endast helg- och sondagsmorgnar ej om ~~med~~ dagar och
Det var brasil kaffe och kostade femtio öre skålunder
Kakor och kostade ibland anda tre femtio två öre
för skålunder. Efter kaffet fingo vi blandat kött
kött skinka, jäs eller mölkerötens kött samt jäs
köts rullad allt rohat och av förra årets släkt. Fru-
ning av bruna bönor och stark hemmolen och
hemme odlad senap åt därtill. Karlene fingo sup
och porstinsterset med det skummande julölet

stod ~~na~~^{na} bordet och fyldes så snart det blev tomt.
 På stället där blandat kött åtts till den ena kvälls-
 mältiden åts endast prass rytta och rödbölor till jul-
 dags frukosten. I regel hade vi högmasko klockan mo-
 här i Ask Julotta förekom ej i var gamla rustiga
 kyrka. Vid tolviden åts middag, därvid åts slävad
 lutfish eller prass rytta med rödbölor och kallt brö-
 gnns gröt. Till kväll åts svinflötsmat och stekt
 lantkål. Ingen mjölk bjöds, endast jul ö.
 Annandag hade ingen särskild matordning.
Nyårs ^{dagen} och tretondedagen samma matordning som
om jul.

19. Några särskilda förställningar om jultidens
 hade man ej här. Bandhunden och kattornas pinga
 smakar gulgröt en vare heligafjön ^{och rövare}
 Blev där gröt i något brod, togs detta som varsel all
 det under årets lopp inträffade dödsfall inom mat-

Brevet omkring

lagit. Liknande broddes även inträffa om magöt berökt föll med ifrån baksugns valv, på magöt bröd vid julbuket. För att förhindra ildsolyckor skulle baksugns valv före julbuket, överes och där som syntes sprickor i putsen, kläs med tärbruk. Detta var storstygjans alliggande.

20. Julgrön kokades av korngrön som mälades av sex röda korn i pask nedanför. Detta gjorde att om grönens förrasades i val tubundnas sochar, angrepas de y av or. Vanligast var mjölk tillgången ringa vid jultidens var för den fick utdryggas med vatten för att bli val. Kokade behövde den koka i tre timmar. På spädningens under kokningen gjordes med söt mjölk och da kom y grötens till att smaka vätning. Mandel var dyr allt kopia och därför lades i stället en vätskböna i det nedersta grötfatet, där mygdomarna åt ai. Den ^{av dem} som fick bonan i sin sked blev fört gift.

Julaförn utträde. Här en liten klich av grötens på
töglängsand nordöstra fjällkusten. På var praga vem
som skulle ha den avarade eller: Där är alltid nagon
som får gott av den, om ingen är så himmelsens
foglar, när det blir siktig vinter.

Vår nagon poetiskt ständ skulle där rimmas på grötens
Rimmet: Denna gröt är kökt i kittel och ej i gryta, snälla
den inte tryta, fättas, fick alltid godtagas. Likaså: Denna
gröt är kökt i gryta och ej i spann. God välgivsel moran
och hennes man, o. s. v. i denna stil.

Rimning vid armand mat förekom ej.

22. De olika slagen av bröd och deras bakningsställ
har jag närligt skildrat i mina förr insända upp-
teckningar om julseder i mitt barndomsheim och hanvisat
till dessa. Utav det sursöt/sötura, brödet skulle nagon
gommas, som gans åt hästarna var de skulle sattas
för redskoppen vid vandringsutbytet. Det styrkte

dem så allt de hade god tillhörlighet under hela vintern.

32. Bragden av julölt har jag skildrat i föregående i samma upptekningar. Här gämma nogt av julölt för särskilda andamål där offer brukades ej ha. Några särskilda urgamla dryckesredor finns kvar.

33. Hade skörd av äpplen och nötter förekommit under det gamna, så föjds dårpo, äpplenet växer stor och nötter växer gott. Eller försökta, så vitt möjligt förfärras hamna, myrsaffon att värja i stället, ett äpple med tilltagelse att äta delsamma myrsdagen så fort den vaksade, så blev dennes halsotillsänd gott, under hela året. Nötterna användes för gissningsandamål och uppatisas ej starkt. Se vidare under 38. Hade stor nögra särskilt vackra äpplen tagit dessa sasom pyxdmed på kläds byxa under hela julet och blevit ej delade och uppatisa föran kyrkodelsmässan afton.

34. Någon särskild tro om förändring av hälsov och

vollendrog vid jultidens föddes i hår. Dessa var
på grund av plåtens höga lage små och obetydliga.
25. Torgo andas av vad jag upptäckat under 2.
26. Årsgang omloades av min stor sason nagon ting
syndigt och farligt för dem som gick sedan. Sedan
årsgang förekom i hår i Åsk, hade ej förekommit förr.
varför min stor ^{sakro} i hår kunde lämna noga ~~meddelade~~ upp-
gifter om tillredelserna därför att gangens innehöld. Det
enda sakra som hon hörde var att gluggpoen var farlig
för dem.
27. Det enda av dessa bruk har i Åsk var att man
halsade årets första "nyfåning" = myrsmycket. Det följs ihop
på så sätt. Man tog in psalmbok mellan boda
handerna och gick ut första kvällen myrmansen syntes
vände sig emot denne med orden: Jag hälsar dig myrmansen
och beder att du visar vad detta året förför med sig.
Därvid sträckte man den mellan boda handerna

Skrive
Ousjo

Akse ~~med~~ 1870-talet
hällna psalmboken upp i en hög manen, så att man
skenit föl den dyrpa och låt den stå upp utan att
med handerna inverka dyrpa. Innihället av de psalmer
som föllo upp gav hantypning om vad det nya året
var i sitt sköte.

Nagon ploddragning vid nyårsdagen har ej förekommit.

28. När vi plöckade ned äpplen och pärnor så var det
vi ungdomar som fick kliva upp i frädern och
vara till nöjdlockningen. Hos sade då till oss:

Tog inte alla, låt nogra sitta kvar. Det är så "sötad"
ut all Tago alla. Om vi ~~sätter~~ ^{tore ut} här här kanske
inga till nästa år.

Fick fruktfrädern en riklig godselvattens grut ^{annandag giv a}
man en god frukt skörd det kommande året.

"Värländ" fanns ej i vart begrepp.

29. Brukades ej all ge julans. Men påskdags
morgon brukades allt ge dem ~~påskbokslotta~~ ^{chrölle}, det

19. - 1908 Märs Olofsson
3811 aukt Hnr 50000
Född 1857 i Akle int.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ville soga & baka med fläta banden i salén, som sovo
då man varkenade. Antagligen var detta endast ett
skämt, ty jag aldrig hör omtalas varpå det gavs.

30. De överraskningsvis enden hade en stor gulbord under
julhelgen. Såsom jag förr upptecknade, fisk i mitt
hem julbordet & avdukas. Det var en gammal tro att
aldrig avlidna anförsater, jel af lönen komma på besök
hos efterlevande, för att se och smaka huru dessa hade
det. Tings tärna fät eller skolar fisk stå på bordet,
men alla tallrikar, knivar, gafflar och skedar skulle
rendiskade stå i hög dyrpa. På hakfötet skulle
ligga minst två klenor (baketrev).

Frullen kunde även komma och hämta matvaror.
Det varsta bölemedlet derimot var att tagga några
lös saltkorn dyrpa. Min stor lärnade aldrig ut
en flasko eller ett krus mjölk, utan att vidtaga
detta prisgjärtets milt. En mat vakenade hufvud

vid en klingande lyd som för hans fyra döttrar om
 om någon tappade ut ur den otunnaraktet mellan
 kart. Han frågade vem det var och fick till svar: att
 det var en trollmann som jag trodde nog ej varit
 mig = och skulle hämta till dricka till sin mor. Tappa
 du så mycket du kan i Jesu namn! Det ordet tog
 makten från trollen och tappringen upphörde. När
 de morgonen därpå kommo ut till otunnan stod
 under otunnans svik en präktig kopparkista, som
 trollen ej förmått att taga med sig, da det flydde för
 Jesu mann.

31. Nagon tro om dessa saker om ting han jag ej hör.
32. Nagon Staffans sädning har ej brukats: Ask.
33. Ej heller att åtgärdas var gjort omkring under julen.
34. I äldre tider före kriget da byen lag besökt samlad.
 brukades alla kläda ut sig till julbock och besöka hus
 där äldringar bodde. ~~det~~ berättades att på 1820-talet

en sådan julbok hället på att skramma veltet ur ett
på sidan åldringar. Han stängde dem med komma
och sprang upp på deras bord med sina smutiga
skor. Detta omötolades sison mästaende nät.

Ungdomen brukade byta kläder med varandra och
genom torshög och på annat såc kostymera sig till
egen härlighet, varefter de i samlad flock besökte
stallerna och med hovligt skämt och dans avode de
inreboende, vilka bjöds de utklädda på traktering
sup och ol. De blivs ej längre på varit ställe och
glädjen stod högt, men förtrodenaden och cost för-
andringen var sa lyckad att de ej igjanteandes.
Dessa upptag förelagos mest kvällen ommandag
jul, sondagenne efter jul och nyår samt tredje
dagens kväll.

35. Ammandag juls morgon brukades allt i smyg tidigt
rengeva hästslället hos major granne. Brusket och till-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ash. Sk.

vägångs sallet har jag utprägligt skildrat i mina upptekningar om julseder och bruk i mitt föraldrandom i Åskes socken Öresjö härad, Skåne. Sänt jag har mig bekant. Har ~~en smalhet~~ sedan ställsättning gjorts hos handlaren den J. M. Brodin ^{den} Annandag jul 1873. Sedan ställsättning var ett skämtsamt straff emot vägaren, som skrulit av att han var tyförd, att han vaknade vid minsta buller. Det
36. Det skall ha varit förtömt, att ranson straff mot vägaren, som man yttede i god grannsamsa med, inslappa en fängelssparv i stugan, då familjen var samlad vid julbordet. Graspaven flog mot hunden och släckte ^{denna} vilket var en fatal situation, under en tids ålder då tandstötar varo okända.

Julkalappar varo okända begynn hos landsbygdens folk han i Åsk, like ens i skäntsams form.

Skytting framför gardarne var folk man ville hedra dermed, förför allraint [Se mina upptekningar härav]

Ahl, Ph.

37. Julen ansågs sluta med tjugonde dag Januari, pastörs
ungdomen ville helst att det skulle anses vara ju
ända till kyrkodoms messo den 2 Februari. Detta med tanke
samt tio de treviga jultägorna. Så kallades lekstugor
som anordnades mellan släktingars och näroboende fa-
miljers ungdomar som roade sig dervid med röngdansar
och sittande jullekar. Ingen instrumental musik brukades.
Fraktersingen var enkel men gladjen stod i högan skygge.
För skifte brukades allt byggnamna samlades hos alder-
mannen och drovs ut i julen med brännvinssupperna. Men
efter skifte och utbräntsingen från byn, torrlades det
bruket.

38. Familjen där barn och tjänare, brukades att leka
fullskar och röngdansar dansader varvid till dansen
sjönges de melodier med ord som "sai pietets frukt
samlade". Eggelängs samling: "Vad är det jul äger".
Alla där uppteknade melodier och ord dertill sjönges

här i Ask.

Särom pantekar hette han: Gomma ringen, Händels bok
(från 1860-talet)

Kanske flera som jag glömt upptagna och ej mer minnas mig.

Särom sittande gillekar brukades: Klaga makan, Lina eld,
 Ena på narreri. Draga handkar.

Särom om man så vill säga, idrottslekar: Vägo solt, Petta gyttja
 Marcus' daska, Sta på knutti, Franna kyrkor, Dyka slantan,
 Gåra grisar, Fanda giset, Söka skatt, Friare på stolar tje,
 Kullerbytta. Sko blacka Marcus' gosen.

Särom lösen för panten Sta på stubben, Procha persilja under snön,
 Kora achor, Flanya.

Gomma ringen hette sa: Dettagorna sätte sig på stolar
 uti en ring. De deltagande manliga ungdomarna med
 togano anna mossor för att darrja på gomma ringen. Hukomas
 förklader fick häntjiga för samma andamål. En utsägs
 att sitta särom grisare och en till gommaren. Gommaren
 hade ringen i sin högra hand och under sittandet

26.

3811

are orden, Gomma ringen mycket söt och gott val,
stach han handen ned i det här gomställa avsedda
plagget, som deltagaren hade framför sig. Sedan han under
uttalandet av dessa, lätsö sig gomma ringen hos var
och en av deltagarna, gick han fram till gissaren, sträckte
fram sin hemlighöga hand och frågade: num här
ringen, jag eger ejölv ha den om jag vill? Nu skulle
gissaren svara vem som hade ringen. Var det fel, fik
gissaren ge pant, var det rätt så fik den som hade
ringen sätta sig som gissare, gissaren blev gommare
och gommaren som gott intog den nye gissarens plats
i ringen. Så förtalles i samma ordning tills deltagare
onskade en annan lek da panterna utlöstes på sitt
som längre fram skall bestämmas.

^{of handat} Hopmans bok tecktes så: En av deltagarnas utsägs till
hopman och han utvälde sig en peu bland flykorna.
Deltagarna sätte sig ner i ring, en fick bliva udde.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

Vare av deltagarne fick istället för sitt munn
 ut varu munn, som den kallades vid och skulle
 brygga till. Exempelvis: kaffe, socker, sirap, mandel etc.
 När alla fått varu munn och det var kungsport för
 samtliga deltagarne, viskoi varu slag som fanns uti
 lagret, böjde den som var udda att röpa sitt varu
 munn, exempelvis salt i hår men inte kaffe, då den
 som kallades kaffe hade åt ogenblikligen svarts kaffe
 av hår och ga bort och sätta sig vid den som föreit
 varit parios. Den som höft kaffe till par blev nu udda
 och ropade i likhet med den som böjde lekern, sitt varu
 munn åt det fanns men inte och dervid nämndes sitt
 nytt varu munn o.s.v undan för undan. Den vars varu
 munn ropades skulle skyddssamt ga till den som
 ropat, annars fik der lämnas part, vilket även den
 fik giva som ropade efter någon varu som ej fanns
 i lagret. Salunder fortsatte tills någon ansag åt parten börd losas.

Att kloga makan lektes så: Varje manlig deltagare bjöd
en kvinnlig att blixta sin makan. När samtliga blivit på
brygde leken med att wagon sade: Jag klagar på min
make! Var till den som utsålls till ledare sade: Vad
klagor du och da skulle deltaganden anföra skäl för
klagomålet sason. Han (hon) berup sig inte om mig, telan
som om jag ej fanns till, ser mer på andra än på mig
etc. Tidens ungdom var ej prud och rölt grova skal blivit
mången gång anförda saron skäl till klagomålet. Sedare
frågade ~~var~~ som ej hade det anförda felat och da nämnde
klagandens mänsk på en annan deltagare. Det gällde att
anföra knicka skäl, som kunde framkalla minstens
bland deltagarna.

Lana eld lektes på sa sätt: Deltagarna sätte sig i ring och
en brygde leken med att med den kopp som denne
hade i handen stola i golvet framför wagon av deltar-
garna och därvid soja. Ja väl launa varme feld!

varför denne varade: gick till min mabbo / gramm af sa förlöfta.
 Ies tills lansökaren upphördie till den han sagt ifran om
 sitt lämbehou: elden är los och derafter skyndsamt väta
 kapp en bort vid förtunge dörren. Den fick ej ^{slåss,} sa vards-
 löst åt den före med på golvet. Den som varit lansö-
 kare skulle nu försöka allt intaga den plats, som den
 innehöft till vilken sagt: elden är ^{sliga} ~~los~~. Vid denna
 tillmöte skulle denne skyndsamt ~~vara~~ upp och
 försöka få tag i kapp en vid förtungedörren och med
 denne sät till lansökaren innan denne sät sig på den
 lediga platsen. Lyckades det att träffa denne med
 kapp en fick denne förlösta som lanare. I motsäte föll
 ju den som tagit kapp en bli lanare. Den lassohande
 kunde även säga: Hela huset binner! Da skulle alla
 springa upp i vild brödska och taga nya platsen. Den
 som da ej lyckades få någon plats blev ny lanare
 Frå pa marreri gick nu tii De kvintige stöldde sig för

att fördela juona mellan sig och de manliga ungarna i förtägat, för att derifåt komma in och boga sig för den som han ansåg vara sin beständiga. När flickorna fördelat juona mellan sig föd det. När han en komma. Lyckades det för honom att boga sig för den rätta, nej hon ägde och han fick tillsagelse att sitta ner. I motsatta fall gjorde hon en avvägrande rörelse och vände ryggen mot honom. Så förtälls till dess var juonit en. Det var att försöka läsa i ansiktet på flickorna var man hade sin utkorade och lyckas. Sedan var det skötan och flickorna fick försöka darias lycka liksom pojkarne droga handskar tchées sa. Deltagarna fördelade sig i grupper två och tre. Sedan böjades med att den ene i gruppen lade högra handen över på sin kro, där efter den andre en höger hand och sedan den tredje. Så förtälls med vänster handerna i samma ordning som förtälls tills det blev nummer tjugo. Den som fick det numret blev förste dom.

more. Dommaren sade till den som hade första numret:
 God kvall på lag, varitt denne åtvarade. Tack på lag och var.
 på lag, da dommaren utpekade med orden och handen. Den
 på lag, den som den domde skulle göra i en arbigs hets
 tygelse före. Denne fick besta i en vanlig hälsning, kunde
 även bli en kyss på handen eller till och med ett försök
 att placera kyssen på munnen. Detta emotlåts i regel mycket
 onödig och resulterade till och med nagon gång uti, att
 en nungande orföl placerades på den dyrktes kind, alli un-
 der ohedat jubel från övriga deltagare.

Väga sät sätta sa till. De två som skulle väga sät, hela
 tva mögorhunda jimmstarka, ställdes sig med ryggarna
 emot varandra, armarne sträcktes så långt tillbaka
 att de lades i varandra, varefter de kröktes så att
 armvägstedura sätade i varandra. Den som boyade
 vagnungen, försökte nu böja sig så långt framåt, att
 den lyftlade den medlekanets fötter ifrån golvet. Denne

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

varandra fungo vardera en stor visp utan stor, som de lät i sina höger händer varför de placerade sig vid var sin sida om stuge bordet sättade med sina vänster händer om medlemmarnas höger hand med. Nu gällde det att med visparna försöka daskal varandra på kinderna, vilket skedde under utropet: Marcus Lucas öhla dig för min dask! En kvickt utförd daskning, eller en lika raskt utförd avböjning därav framhölls den största jubel hos åskräckarna.

Sta på huvudet gick sa till. Den pojke som skulle utföra "konststycket", gick fram på golvet böjde sig ned och lade flattänderna på golvet samt stälde huvudet med hjässan nedåt mellan handerna, varpå han sakta böjde benen ifrån golvet uppåt, tills fötterna kommo sa högt upp att han stod på huvudet stodigt och stilla. Konststycket ovades på marken, där som var gräs att holla fast under sommarens lopp flitigt.

av både pojkar och flickor. Det fanns exempel på pojkar som i julstugan hade båda handna ^{och} varandra, ställdes invändet på händerna och utan kostade hennan uppåt och stod stodigt ~~utan~~ på invändet. Det kunde hända att även yr och tillagser ungfläckar utjord sig att kunna göra samma sak, vilket ställdes avg evare för henne, som hade hjortlämne att behålla en underborstig lage. Flickan hade på egen hand under sommaren lopp i skog och mark, utöft det sannas mångfaldiga gungor varför hon med frejdal mod, om tillståndet gans, lyckligt utförde konststycket. Om det misslyckats med hjortlämnes sammankallning omkring horana, hade flickan kommit i en om än belysande, dock obhärlig ställning, ty tvåhundr flickor eller andra fruntimmer har på sätet, hade i äldre tider mer kläder under klädningen, än underkjolen och linbygget. Benkläder varo okända plagg för dem.

Sjösima kyrka var ingen huvlig leke och lektes sällan i jul-

slagarna. Den vades mest då ungkarlarna varo på egen hand under bevaringsmötet eller annars i drängslagarna då de varo ena hamma. Den tillgick så att en utrogn till att sätta varpa denne böjd sig framåt så mycht att byxorna spändes omkring sätet och rockskorten drogos undan. När ställdes sig en framför den som stod och övriga deltagare i leken uti sin rikedomsting. Den som stod lade sitt ansikte uti den mossa, som den framför stände höll emot honom. När gällde det för männen av de i leken deltagande, att så eftersyckligt som möjligt, med flat-handen sätta ett slag på de utspända sales mustarna, det fick givas så högt att hörnyppen berödes därav. Så slaget var givet sprunga alla deltagare med uppåt sträcka hander och under tydliga hallo ropt fram. Den som stod skulle nu bland disse utpeka vilken som siddelat. Slaget lyckades detta så fint denne sätta lyckades det var det till att sätta på myte. Det omtalades att det

funnits karlar som hafte sedan kroft att giva slaget,
att döda de sista tvåkopfes byxor sprackt därav.

Dyka slantar följde så: på bottmen av ett tunnpärl lades
en kopparplätt och vatten på hälles fötter och ett halvt
tumt dypt. Var gjälde det för deltagarna i leken att på
viss bestämd tid ex. en minut, med kopparne upptoga
slanten från färbottmen. Lyckades det, fick denne behålla
slanten och husfadern lade dit en ny. Misslyckades docken
fint och varne ge pant, vilket vid lekens slut utlöstes mit
då fälld dom. Var vattenit dypt, kunde det handa att
och varne intog hollsupor och härliga kaskader kring-
spändes, vilket framkallade stor onödighet.

Göra grisar tållas över ett halmgolv och förrände stor spän-
stighet hos deltagarna. En lång lades från båthuset till
båthuset över detta halmgolv, så att den tog städigt och
gick vidare. Den som utgjorde leken gick eller kropt utif
denne lång lade sig ned på den och försökte att

— Taga en sedan ställning att han kom under slängen, med ryggen vänd emot densamma, hollande sig fast där med handerna och de korsvis lagda foterna. Sedan gällde det att med balens böjning upprät föra korsryggen emot slängen. Ju fler gånger doss styvare. När tröllihet inställdes sig var det masterstycket att gå tillbaka upp på slängen. Annars fick man slappa sig pladask ned i den under liggande halmen.

Söks skatten var en tydlig drifts och handik. Den förfärgades endast emot den som varit kaksiga. Om nogen sedan uppträdde, kunde det hända att nogen sade till honom. Du som ha vad sitt med ma, o ^{de} ^{ma monjen} sitt med, nu du te o komma hitta pangan ^{ta} farses tonar heur, om vi behaga för ovenem pax det. Du skar ju sitt pax man vi lagga den där. Hände den kaksiga inte till lekens innehörd, svarade han vanligen att det snällt vara ur fält sak. Han skred genast till handen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46

ing. Sökeren sätte sig på en stol och Jars hundra
 vintervärmossa och ett tolv skillings mynt lades bland
 hären på denna mossa varför det bands omkringputten
 omkring sökerens ögon. Nu togs istället för Jars hund-
 ra mossa, stugkatten, som alltid hade sin plats om
 helgdagskvällarna på denna varma stol också i denna
 kisa, och föredes med baksidan emot sökerens mun. Ecken
 bidrog ej till starkandet av grannsamtjänst och kunde ej upphöras.
Fruar på stolar he. Tre stolar ställdes fram på golvet,
 en gitt eller färre siktade sammans och lades på stol-
 sättsarna över alla tre och en flicka sätte sig ^{sig)} _{på den tom-}
 stolarna så att den mäktigaste stolen på denna skulle
 prinsen sätta sig då han med förbundna ögon infördes
 för att framföra sitt förra ärende om vars tillvaro gång-
 sätt han skulle få besked da han sätte sig. Nu hade
 den mäktigaste stolen tagits undan och da prinsen kom
 fram till flickorna för att sätta sig mellan dem på

bedje stolent. Flickorna stegs samtidigt upp från sina
platser och gick åtke med jätten pladask i golvet.
Den leken, gick ej att repetera. Det heller efterföljande
Märkars gäset. Det var mest de ^{små} _{med vika} som
leks lektes. Var det någon avven, som ej vänt med förr,
kunde även den få vara med. Detta gavne avlägo sko-
donen, ty de skulle märkas på foternas liksom gässens
och gingo ut i förstugan eller sommarstugan, variför
de en i seder infördes i stugan där älsta dottern
eller störst pigan, satt sig längst borta från hustru med
en tom stol vid sin vänstra sida, på vilken den
som skulle bli märkt satt sig. Nu grep hon om
dennes högra fot och doppade händerna i en skål
med iskallt vatten, som hon hade dold under sina
kjolar, med orden: saumärka vi gässen tē vänt.
Kullerbygta. Den leken lektes mest och bäst sommar-
tiden på grönan ang, men kunde även lektes på jöt-

släkugolvet. Den som skulle sta kullerbytta, sätte sig ner
på golvet och lade benen om koss framför sig samt
tog sakrī tag med händerna om fötterna, varefter
kroppen sättes i vaggande rörelse framåt, så att den med
huvudet nedat slog hett om, ju flera gånger dess bättre.
Väl härnade ungdomar kunde även utföra detta balanser.
Det förekom även sommaridén att ungdomen, på en
vacker angsställning, lekte en lek som kallades att nulla
femman. De lade sig parvis på angen och tog varandra
om livet med armarne, varefter de medelst förenade av
strängningar nullade medan ställningen ju fortlöp dess
finare. Större karlar fingo ej deltaga i denna lek, endast
små okonfirmerade pojkar.

Sto blacka eller blacken. Två stolar sättedes på golvet.
På dessa lades en vagnstång stodigt och fast gjordes
sa att den ej vinklade. Den som skulle försöka att
sto blacka eller blacken tog en styr kopp och grep

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stodigt med båda handerna om den ena andan därav
 Nu gällde det att sätta sig på stängen med båren sträckta
 rakt fram åt stängen med fötterna horstagda så att in
 hal var vid nars ena sida därav. Sedan kroppen intog
 en noga avvägd ställning skulle det under rörelsen
 stötas ned mot kroppen i golvet vid vänstra sidan ut, kuppen
 lyftades över benen till högra sidan tvä, därefter till vänster
 tre o.s.v. Tills att utlösaren under samma ordning stötte
 tre hundra gånger, eller lika många gånger som där var
 som i blackas hästskor. Det var det svart balanserings
 prov och de flesta nollade av stängen innan blackalens
 en gång var halv skodd. Den som lyckades stöta alla
 tre hundra stötarna, under det att han sätte hvar på stängen
 varm stort pris och blev på hela ortens omlad som en stodig kar.
 Såsom lösen för panten brukades:
All sta på stubben! Den som gjort panten steg upp på en
 stol och sade: den som håller mig här kom och lyft mig

mer! Var det en flicka skulle en pojke omberöja med hysningen. Var det en pojke skulle en flicka göra det. Var det någon som på något sätt förbunt sig och ej var omtyckt kunde det hända att där hördes inom däri någon steg fram och verkställde mulyftningen. Du har tid att släva där din råbe eller råla.

När panten skulle ~~vara till~~ ^{vartill} ~~vara~~ ^{medhöra} domma vad nästa pant skulle losas med. Varför pant förrasen frogade vad lören den skulle göra som egde nästa pant. Och då kunde dommas att ~~vara~~ ^{deh} skulle kora åtta aikor till staden.

Kora aikor gick så till att den domde skulle draga pantan so många gånger som antal i ^{aikor} adömd helst så hant att dören klammade riktigt.

Den skulle plocka persilja under snöen! Den bogde sig ned emot golvet under det två holls en duk eller schal över denne. Den domde röde: jog plockar persilja under snöen.

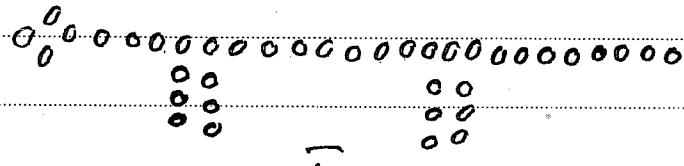
Vem plockar du till och huru många ^{hajar} frogade pantförrasen

Förkaren skulle da uppgiva namnet på nagan av med
teleknes utav motstående köns, samt antalet hagar, som
töstes med lika många kysser ^{na handen} eller ^{av} på munnen kringande
hur intima de varo med varandra.

Allt domen so ofta föd på hygning för q'hetakta
sasom osedig eller brist på moral. Den tidens ungdom
var q'fred, men avvikelsefriar och lighetsvärlden var domdes
stängt och sköningslöst och det bör bemärkjas att inga
preventiva medel fanns ^{under} på den tiden. Det är van heds
skärke judar som sprit detta elände på landsbygden.
Nagan gong domdes sasom lösen för sista partien att den
skulle hänga. Det gick så till: att den domde ställdes
sig vid en vagn med en sextyve eller liknande mynt,
som han eller hon höll fast med lapparna och rade
gag hanger, då den tillfrågades vem hanger du för? Da
uppgavs namnet på en av motstående köns. Dåne gick
fram och tog med sin mun myntet ur munnen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på den förste och sista ^{dag} hänges! Med samma fyra
och svar som den förste. Detta försättes till alla i
liken blivit framropade och stod i en rad, där myn-
tet återgick till egen somma vug som det utgjäl.
Denne partilösning förekom mycket sällan men fög
anför den anda. Då mögt skulle brukades den.
En mycket roande sysselsättning under helgen
var att gissa nötter. Ofta sätta de formar var-
under nötgissningen förlögs. En vanlig var att gissa
räv. Denne lades med nötter på bordet som denne figura

Till

och till huvudet lades ~~till~~ till halsen fyra, till var
framben ~~till~~ till bolen hela till var tårkatten ~~till~~ och
till svansen alla nötter summa 39 nötter.

Gissningen gick så till att den ene lade ut nötter

på bordet på bordet i ovannämnda ordning. Den som skulle gissa stod med förbundna ögon bredvid.

Utläggaren böjde åt peka på huvudet och frågade vad av det? då gissaren svarade huvud. Efter huvudet pekades på halsen, framkroppen, bälten, ~~bakdeln~~^{under} och svansen, gissaren skulle vid varje upptekning säga vilken kroppsdel åt nötter honde till. Gissades rätt erhöll gissaren alla de i figurer framtagda nötterna. Blev det fel skulle den ne framtaggas ett lika antal nötter.

En gissning bestod i att man tog en eller två nötter i handen sträckte den fram emot möjan i sällskapet med orden: Nötter i hande, varpå den svarade: Till mig sände, den förske fortsatte: Vem ifran? den andre fortalte: Din bror var den som böjde frågade: Vem är den? varpå den andre svarade: Har du fått minnen uppgransat här är det mina (eller unda) syster sätte de sig tillsammans och fortsatte nötterna. Omsoom frågande och svarande. Det var den tidens flit.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

54

Var det
sitt top
nötterna.
var det fel
söder om
deras or
derliga

46.

3811

En nötkök var att man tog nötter i handen sträckte den knuten fram och sade: Han sugga tunkar i staoren. En som ville vara med svarade: Han funkan efter. Den som böjde frigjorde hanu mange grisar ^{har} ~~bete~~ hon med sig? varpa den andre varar ett passigt antal såsom det brukar vara grisar i en kull. När uppmötet handen en nöt togs undan såsom sugga, var det namnde grisantalet rätt, urkott grisornen alla nötterna i motstående fack fän han lämnat det antalet nötter som utgjorde skilsmaden. Ett hazardspel var att en sträckte upp handen full med nötter och sade: Udda eller jämt eller gäller det så många? Den som grisade vält fick alla nötterna i motstående fack den punger upp liko många.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

55

Penskrivet sommaren 1933 av
STANIS OHLSSON
Afk. p. Lönnarp.